

Dok Zuid

28.05.2016

Infovergadering heraanleg parkings en openbaar domein

Verloop namiddag

13.30 uur: INFOVERGADERING

- **Welkomstwoord**
Paul Cordy, Districtsschepen Antwerpen
- **Ondergrondse parkings en verkeersafwikkeling**
Maarten Vanderhenst, kabinet Mobiliteit
- **Ontwerp Dok Zuid**
Georges Descombes en Bart Van Gassen (ontwerpteam Tractebel, ADR Architectes sarl en Georges Descombes)
- **Participatietraject en Selectie ontwerpteam**
Aglaée Degros, Intendant

Aansluitend vanaf 15 uur: TAFELGESPREKKEN

Gedempte Zuiderdokken

Parking Kooldok en Steendok

Visie parkeren

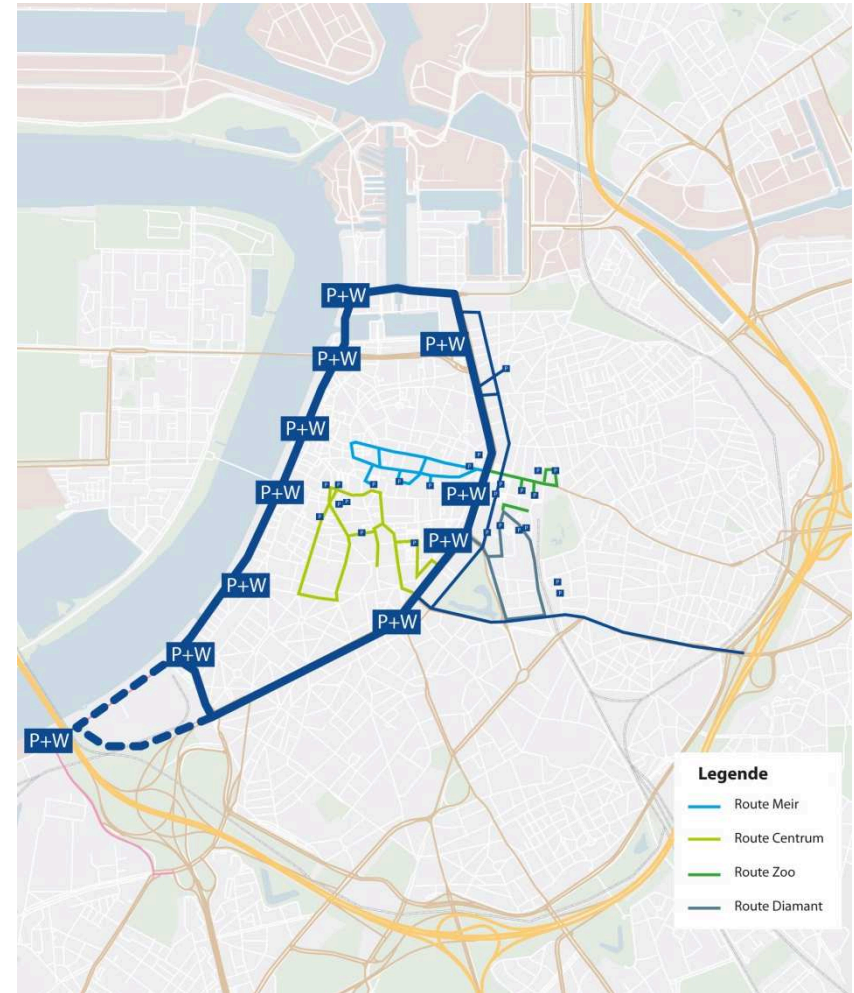
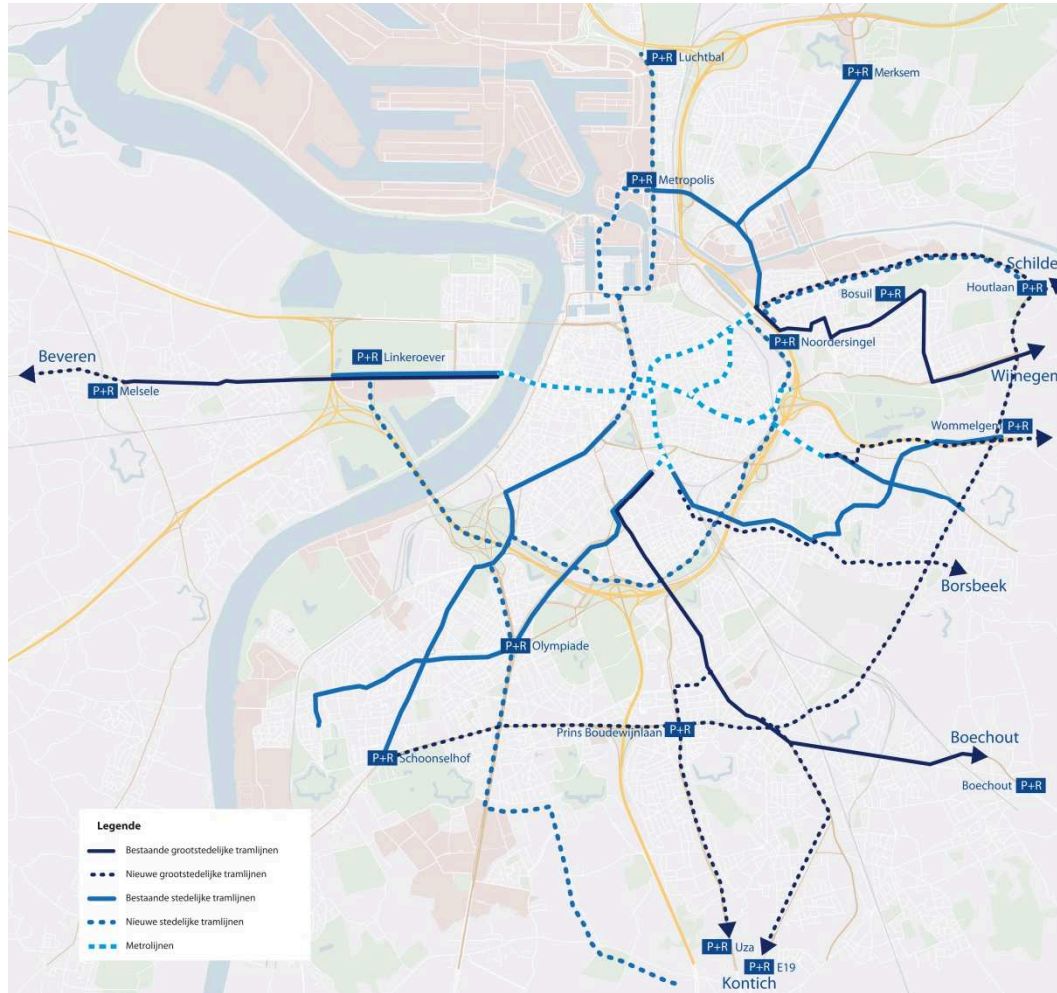
Parkeerlus Kaaien - Leien

Gedempte Zuiderdokken
Parking Kooldok en Steendok

Visie parkeren

Parkeren aan de rand (P+R) versus op wandelafstand van de binnenstad (P+W)

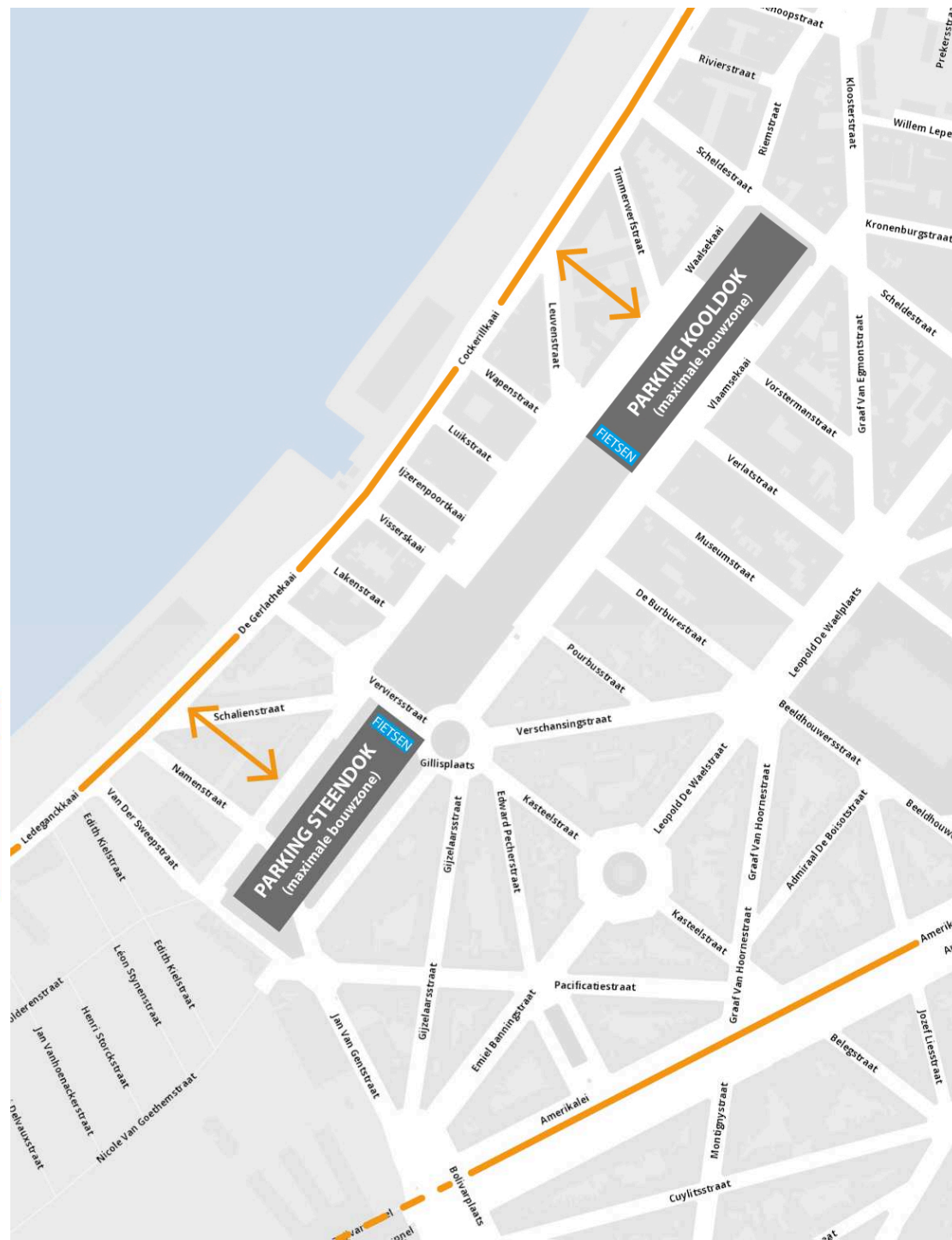

Visie parkeren

Parkeren onder de Zuiderdokken

	Parking Kooldok
Ligging	Noordkant, langs de Scheldestraat
Capaciteit	1100 à 1200 plaatsen
Voor buurtbewoners	Minimum 150 plaatsen
Fietsenstallingen	175 plaatsen

	Parking Steendok
Ligging	Zuidkant, langs de Van Der Sweepstraat
Capaciteit	900 à 1100 plaatsen
Voor buurtbewoners	Minimum 100 plaatsen
Fietsenstallingen	125 plaatsen

Gedempte Zuiderdokken
Parking Kooldok en Steendok

Fasering

Huidige situatie

Fasering

Opening parking Steendok (2018)

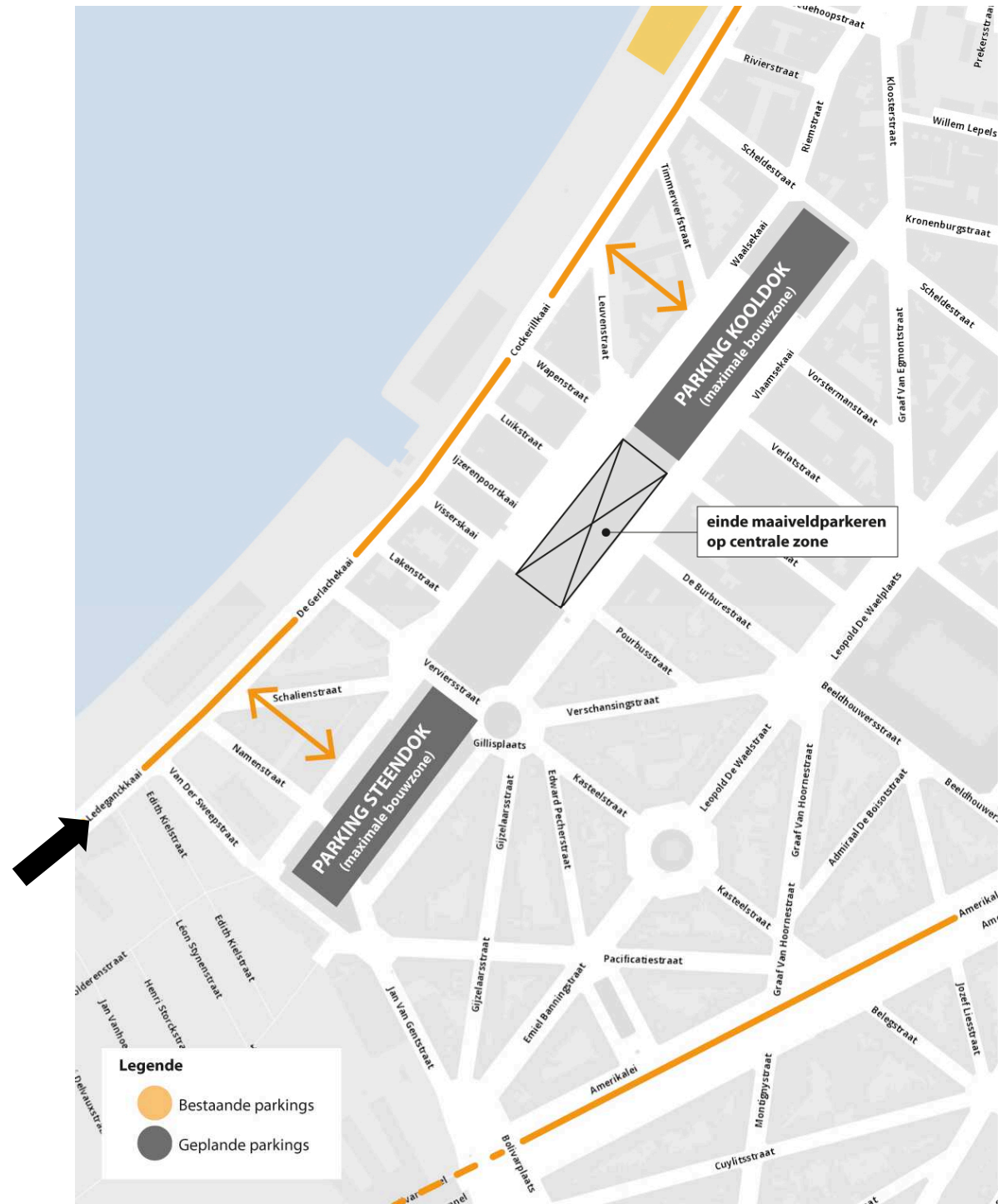

Gedempte Zuiderdokken
Parking Kooldok en Steendok

Fasering

Opening parking Kooldok (2020)

Gedempte Zuiderdokken
Parking Kooldok en Steendok

Procedure

Bouw parking Steendok en Kooldok

- Eerste offertes ontvangen eind 2015
- Drie kandidaten geselecteerd voor BAFO-fase (*best and final offer*)
- Maandelijks workshops tussen ontwerper parking en ontwerpteam Dok Zuid

Afstemming over :

- *Toegangen voor wagens, fietsers, voetgangers*
- *Zichtbaarheid oude dokmuren*
- *Bovenbelasting, dikte grondpakket, en andere technische vereisten*

Procedure

Bouw parking Steendok en Kooldok

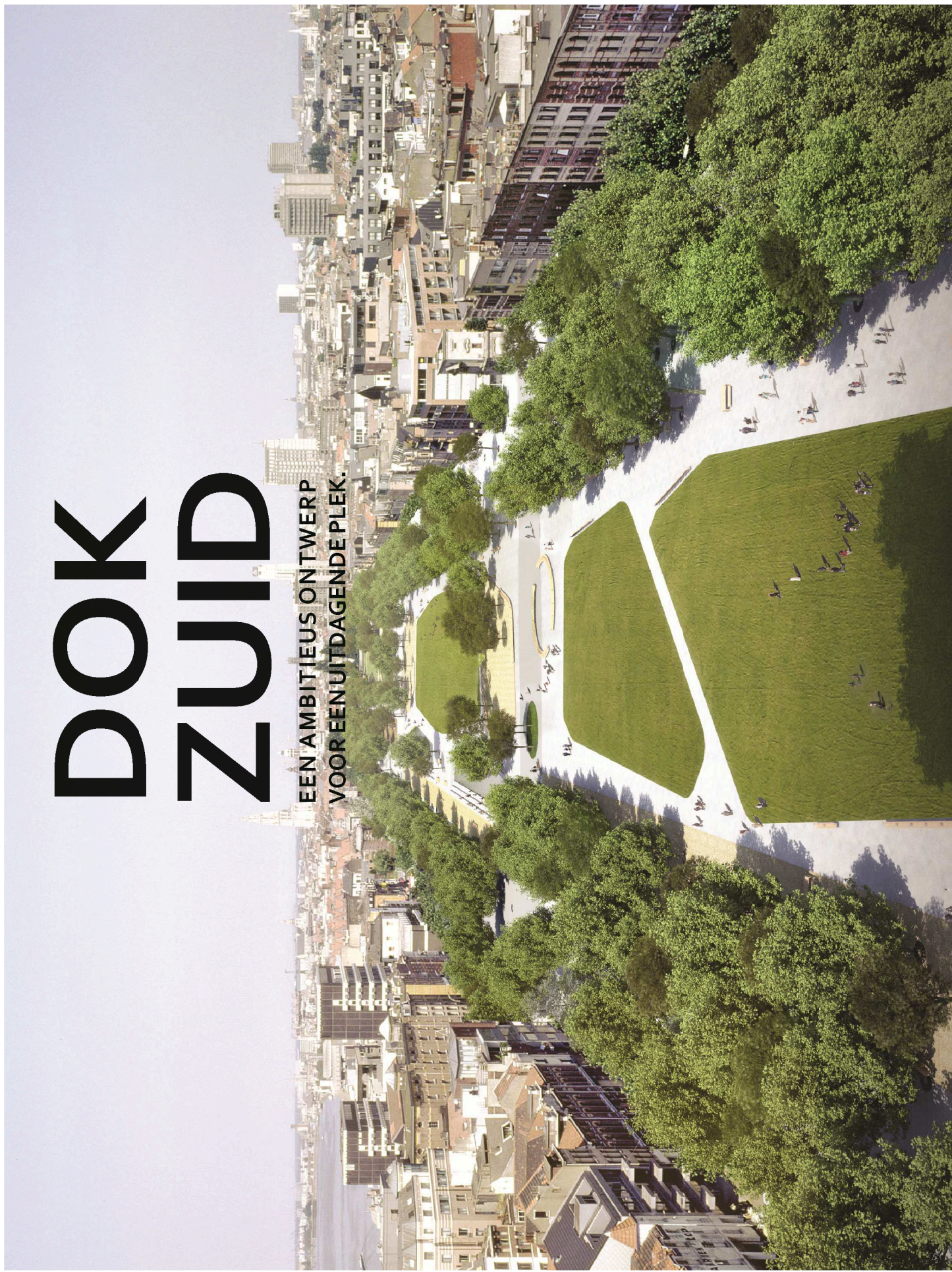
- Gunning voorzien najaar 2016

Duidelijkheid over positie toegangen en zichtbaarheid dokmuren

Circulatieschema bovengrond en materialisatie toegangen te bepalen in relatie tot schetsontwerp Dok Zuid

DOK ZUID

EEN AMBITIEUS ONTWERP
VOOR EEN UITDAGENDE PLEK.

INTRODUCTIE

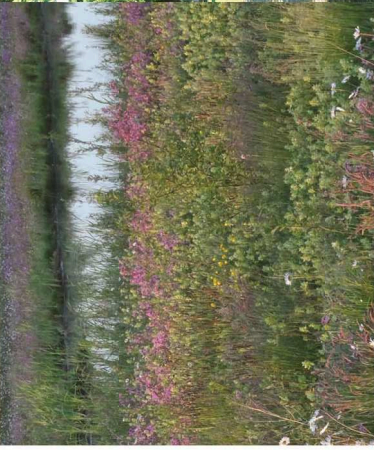
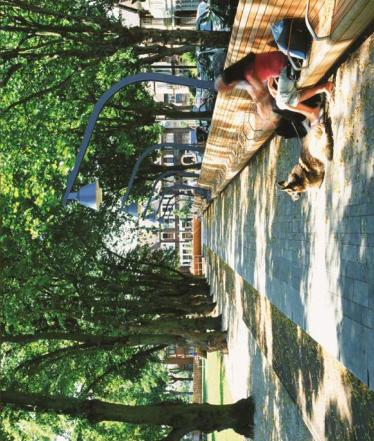

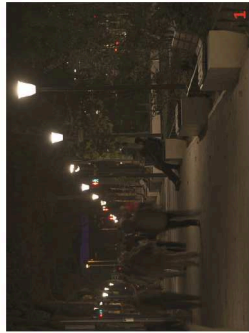
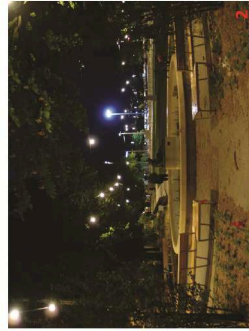
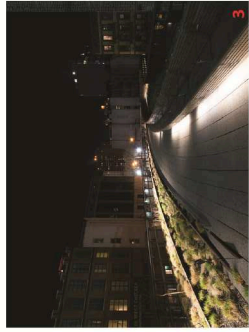
OPZET

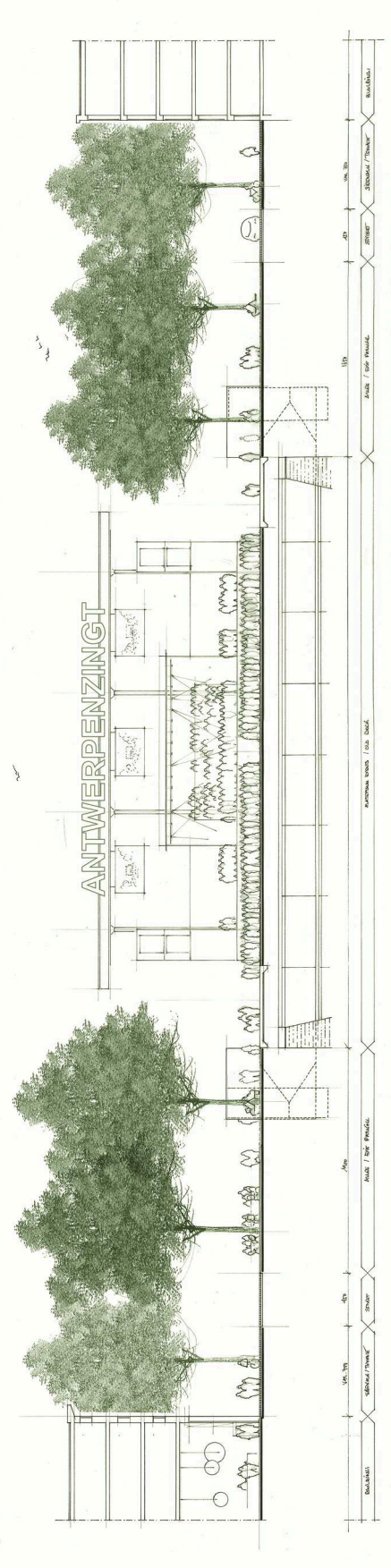
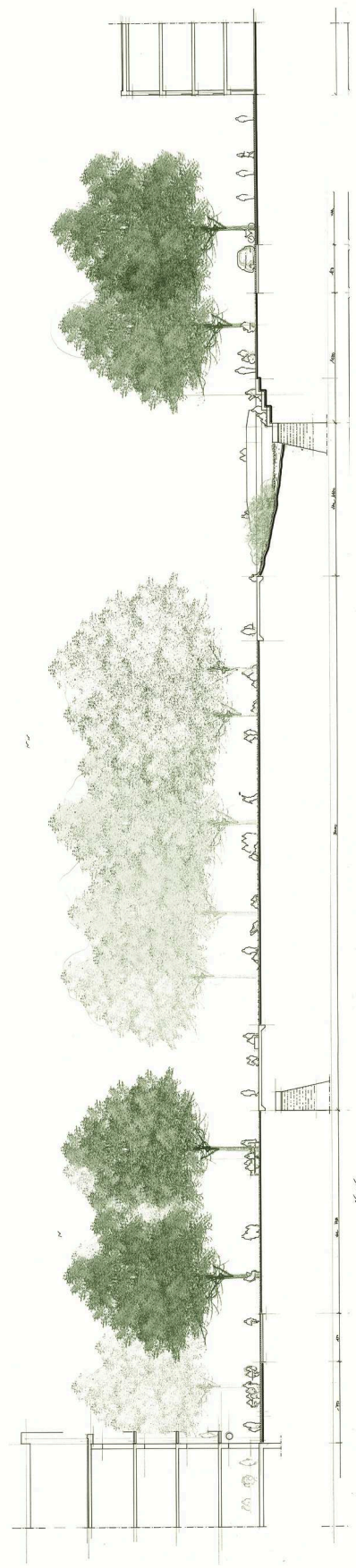

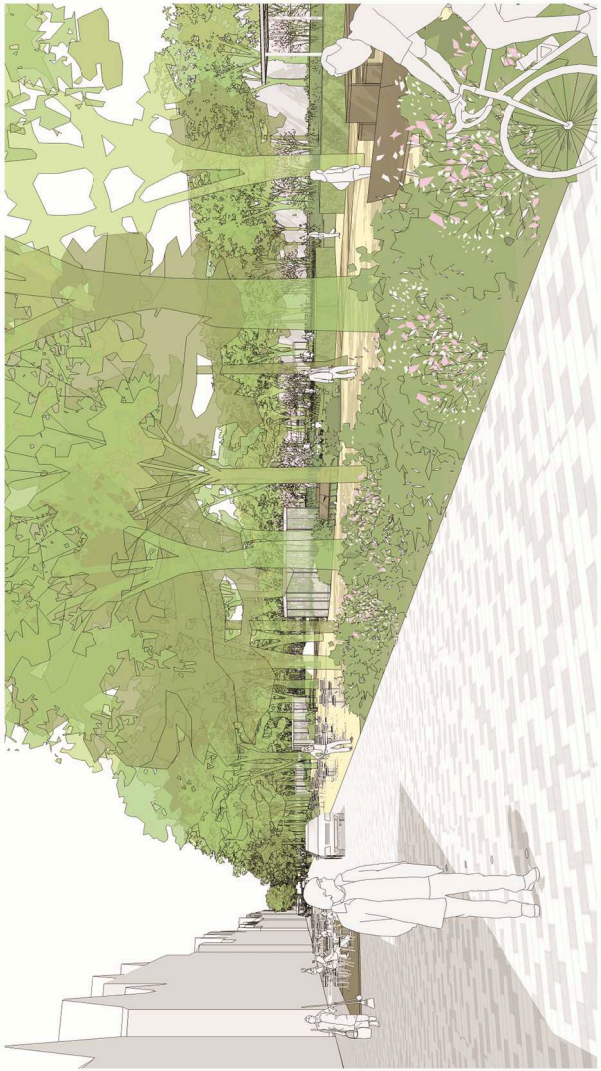
ANTWERPENZINGT

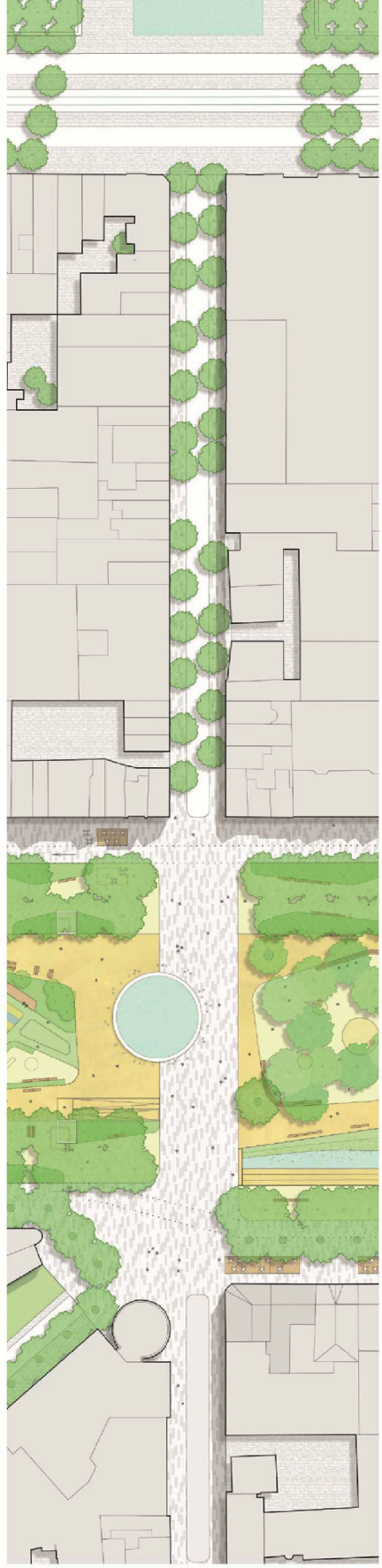
COMPLEMENTAIRE PLEKKEN

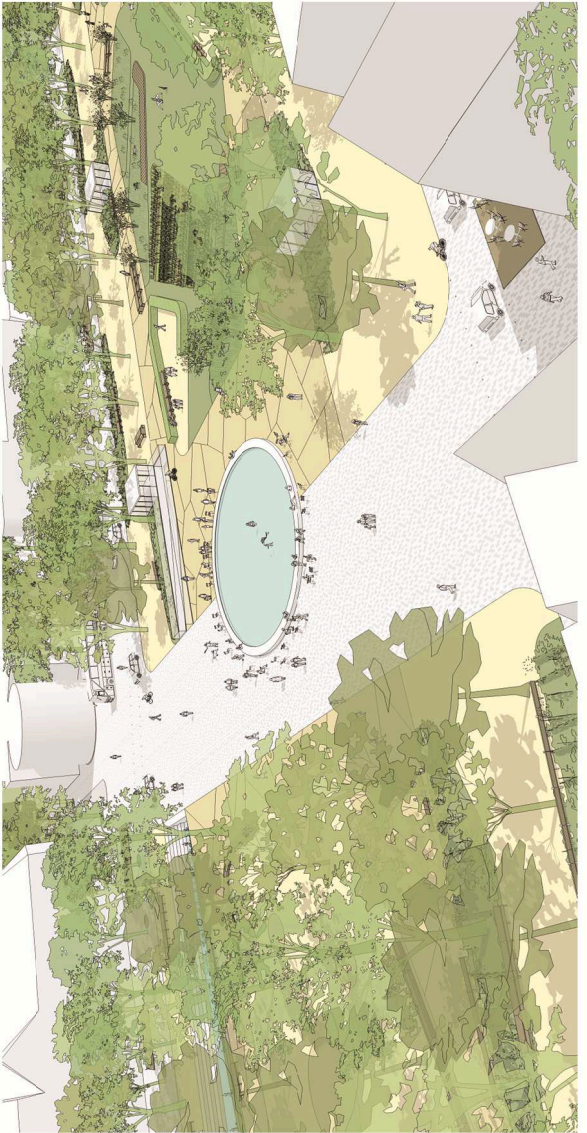

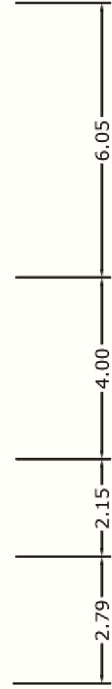
DEKROON

Museumstraat

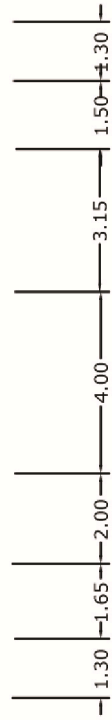
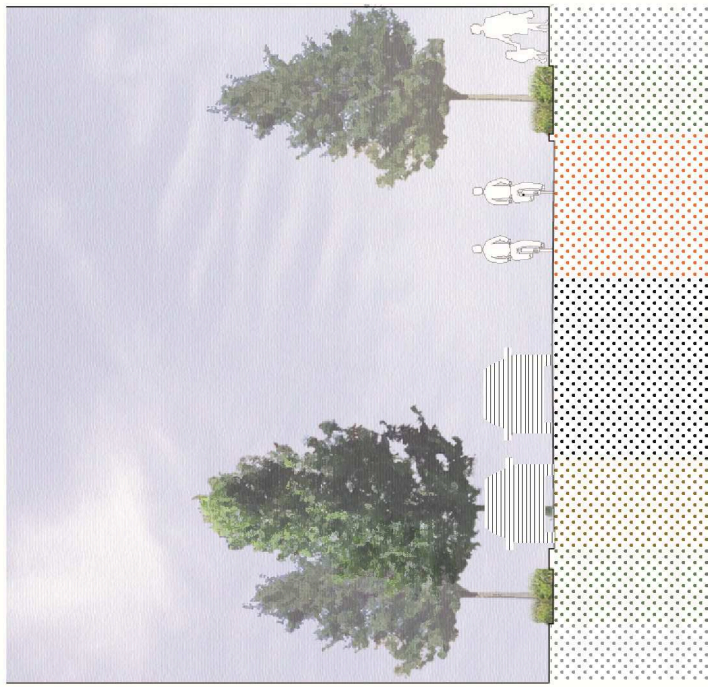
Wapenstraat

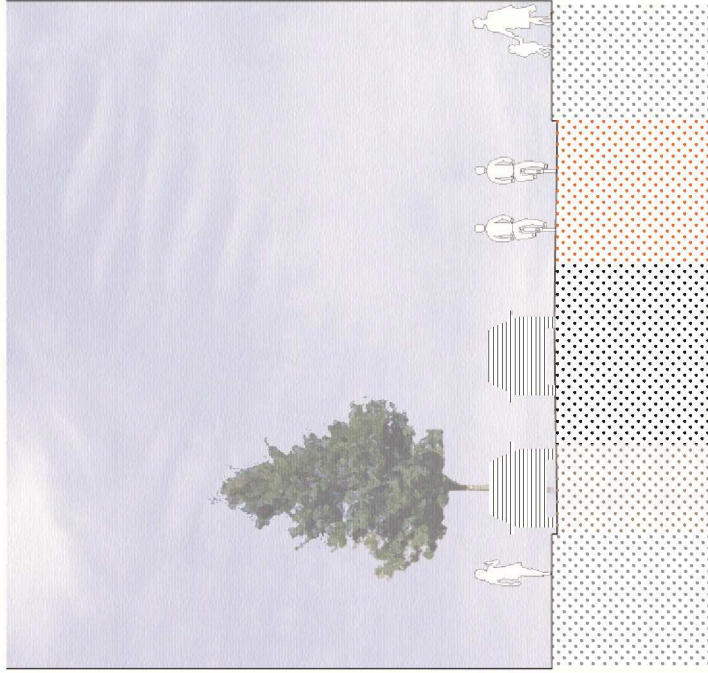
DEZUIDAS

Kasteelstraat

Verviersstraat

DESCHHELDEAS

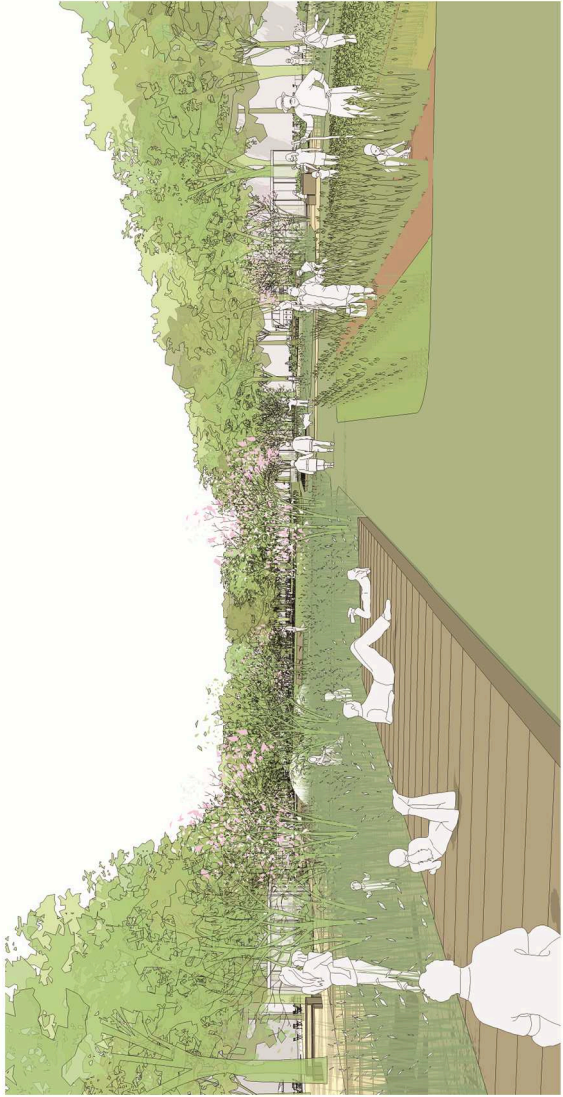
Ijzerenpoortkaai

Viserskaai

DETUIN

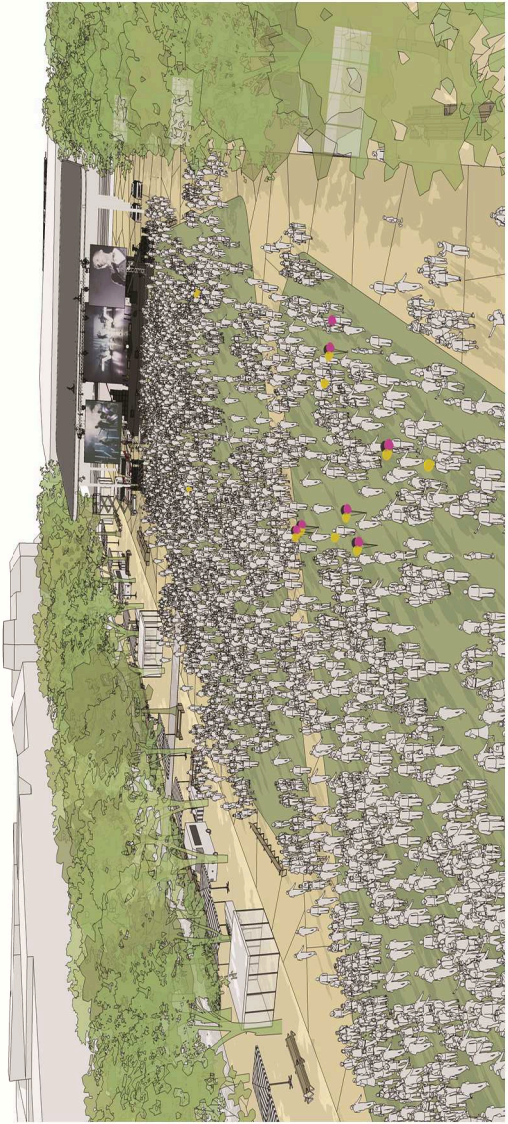

DEWEIDE

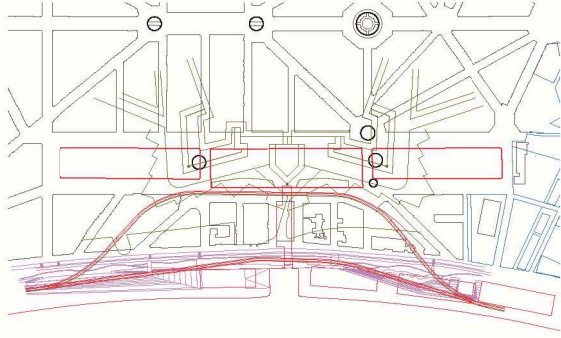

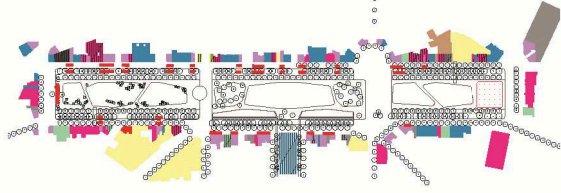
THEMATISCHE EXPLORATIES

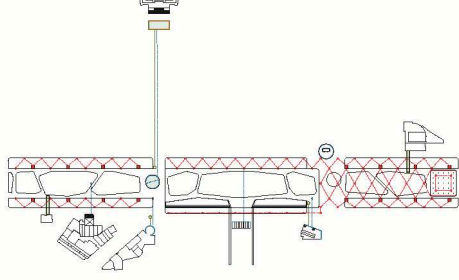
HISTORISCHE
GELAAGDHEID

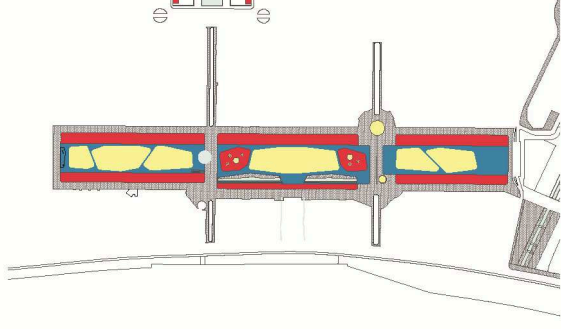
NAAR EEN NIEUWE
PUBLIEKE CULTUUR

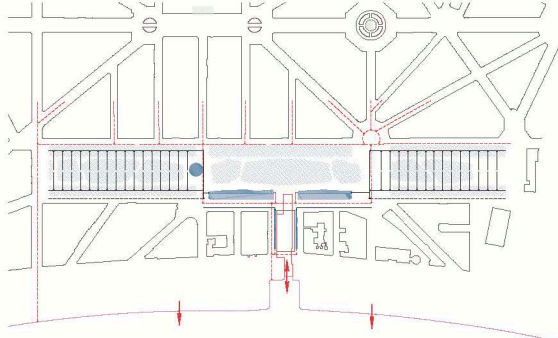
MACHINERIE

HERKENBARE
STADSVLOER

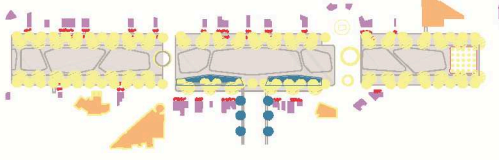
WATER MACTHTIGEN

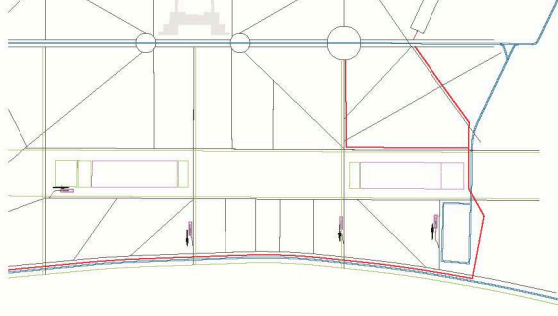
STEDELIJK GROEN

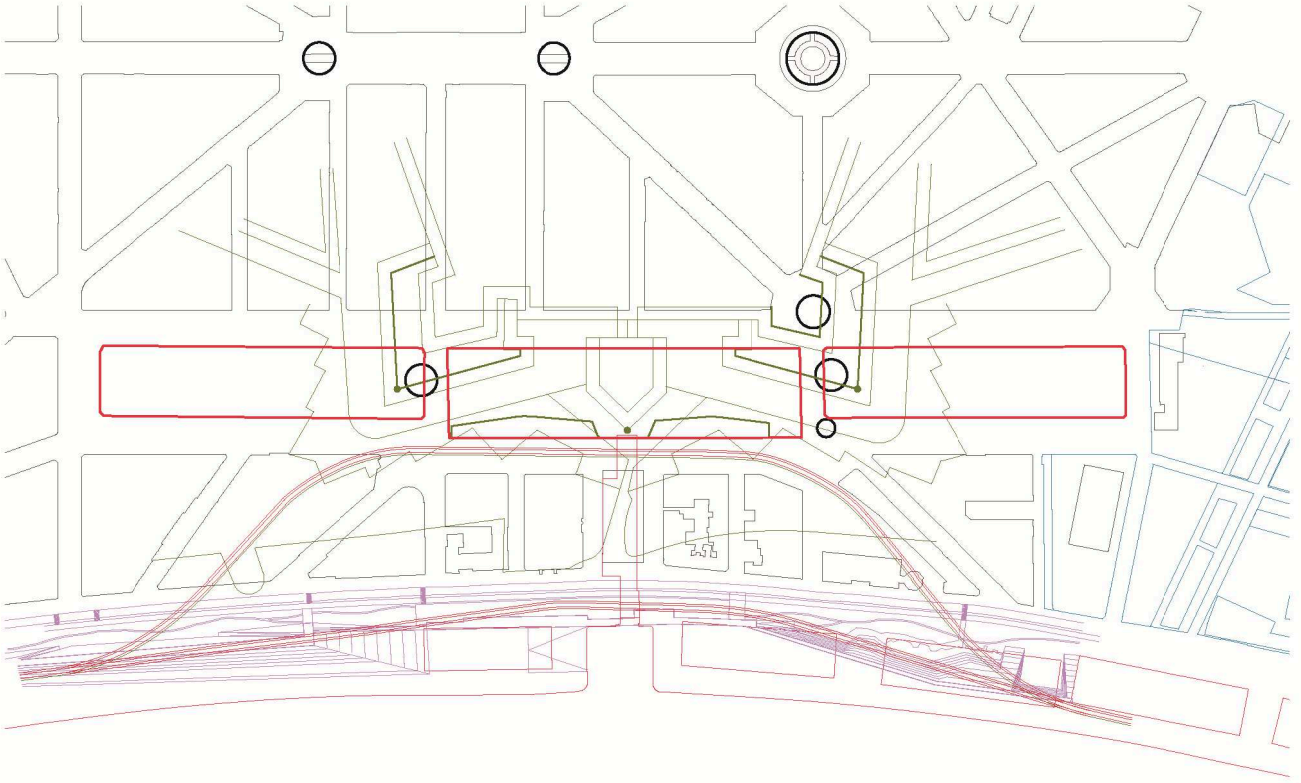

NA ZONSONDERGANG

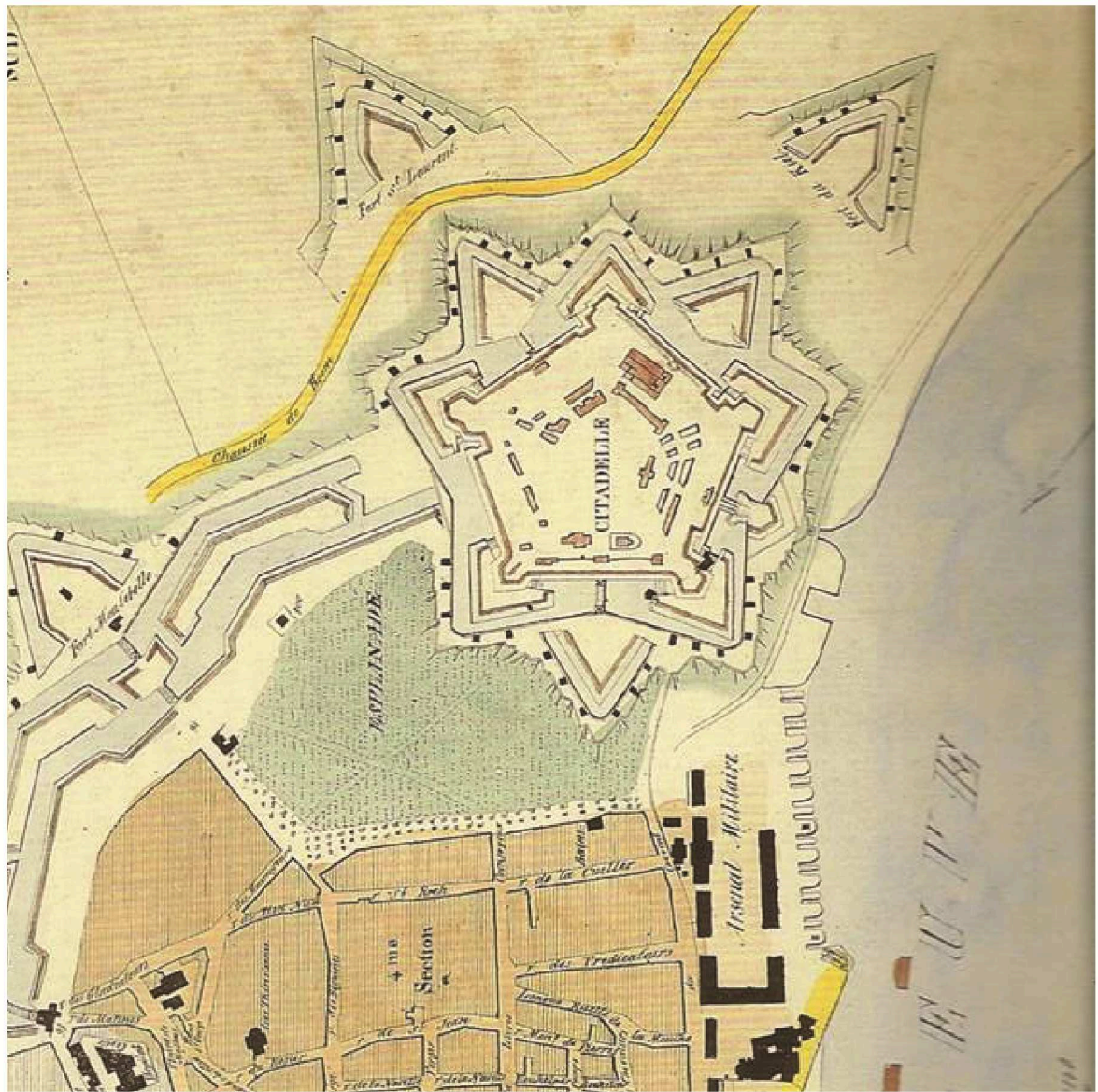
TRAGE STROMEN

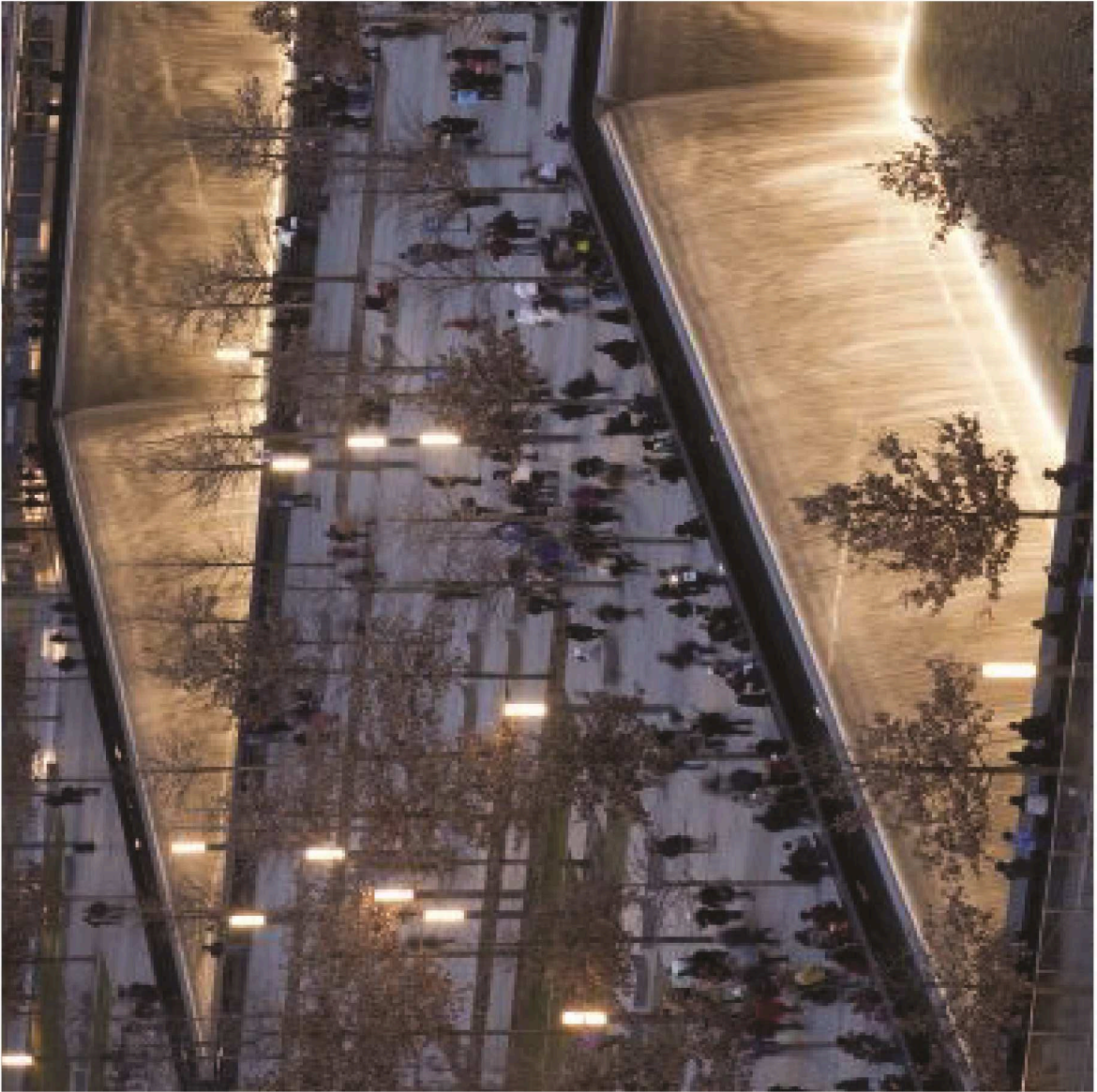

**HISTORISCHE
GELAAGDHEID**

Verder werken op de historische gelaagdheid van Dok Zuid.

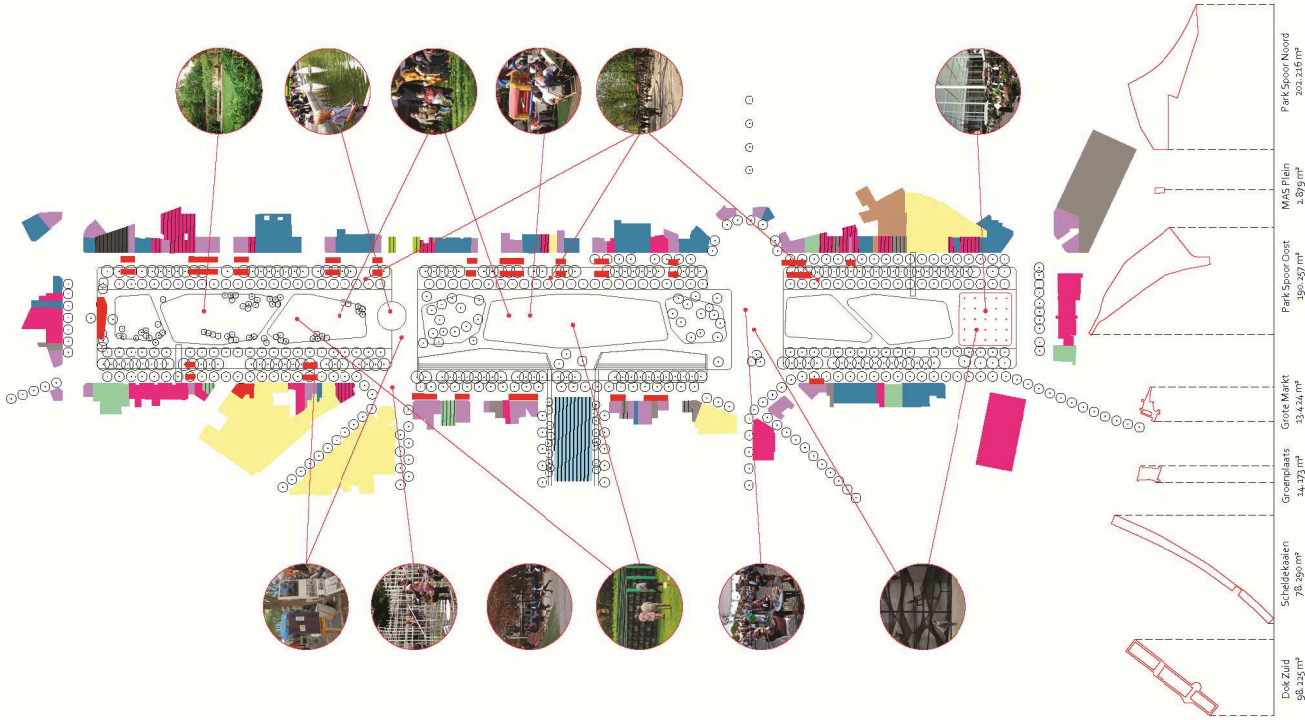

NAAR EEN NIEUWE PUBLIEKE CULTUUR

*Het heractiveren van Dok Zuid door in te zetten op een sterke
cultureel-maatschappelijke draagkracht.*

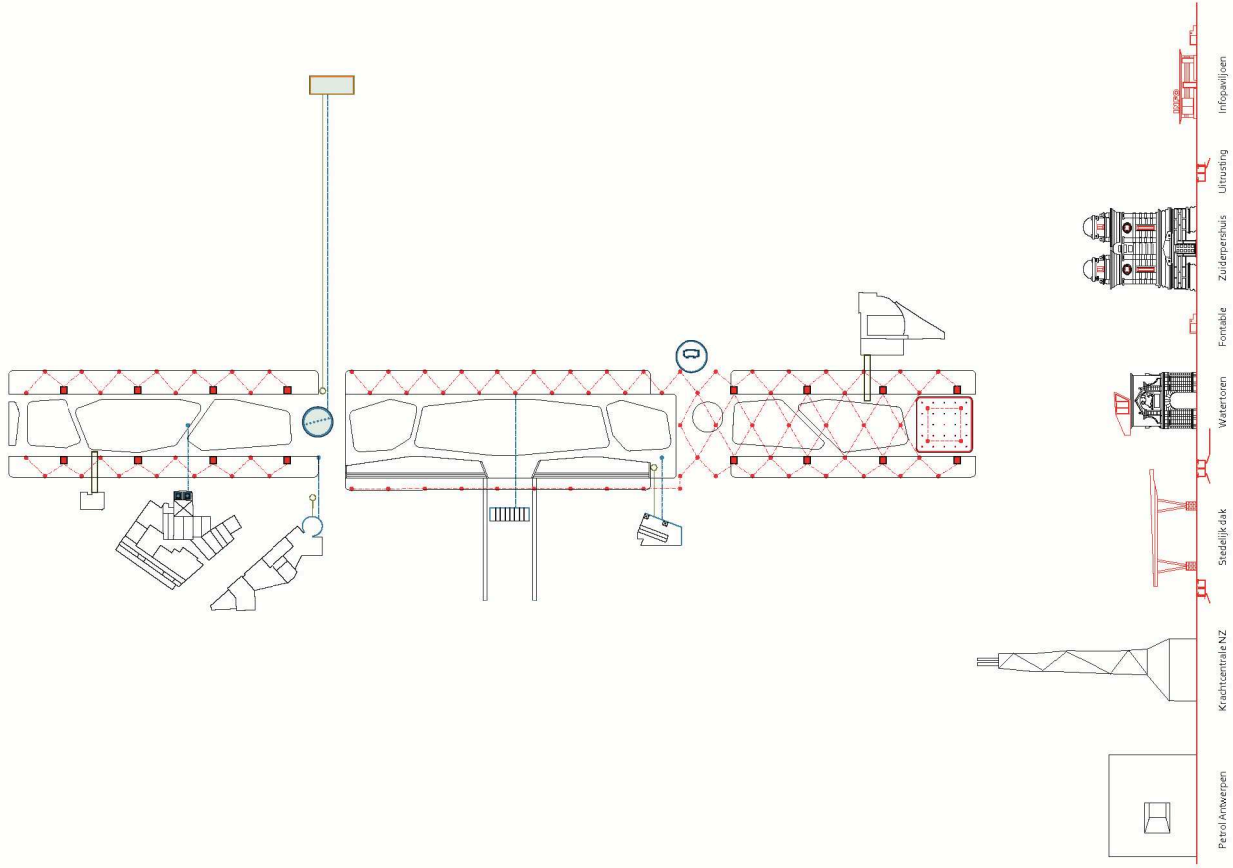

MACHINERIE

Op Dok Zuid inzetten op een bouwcultuur die het wijkteam verbindt met de verbeelding.

Afsluitende presentatie intendant

28 mei 2016

Aglaée Degros

ARTGINEERING

Mullerkade 173 NL-3024 EP Rotterdam

+31(0)10 2409155

Arduinkaai 37 bus 23 B-1000 Brussel

+32(0)2 8803080

info@artgineering.eu

www.artgineering.eu

twitter @AG_cycleinfra

Participatie?

Tijdslijn

Ontwerptraject

Selectie 5 ontwerpteams

Briefing ontwerpteams

Jurering ontwerpers

Start Schetsontwerp

Web-enquête

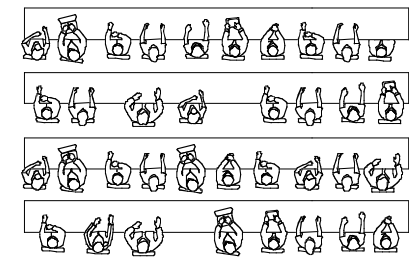
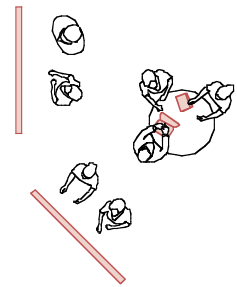
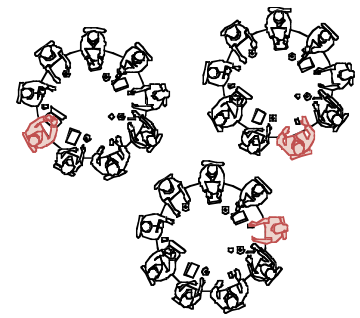
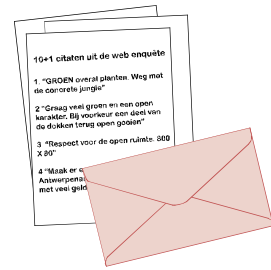
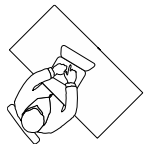
Tafelgesprek Enthousiasmeren

Tentoonstelling en enquête Contextualiseren

Infomoment Schetsontwerp

Aglaée Degros Intendant

10 citaten Informeren

Participatietraject

Infomoment

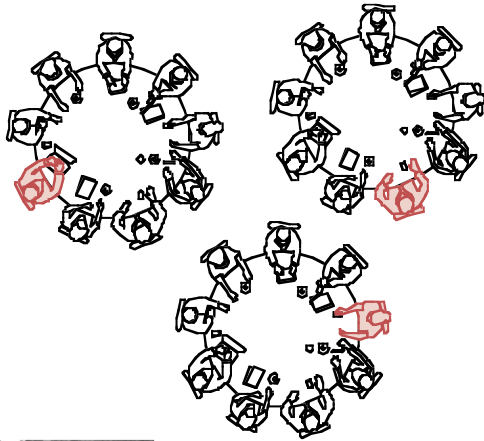

"GROEN overal planten. Weg met de *concrete jungle*"

9 oktober 2015

Enthousiasmeren

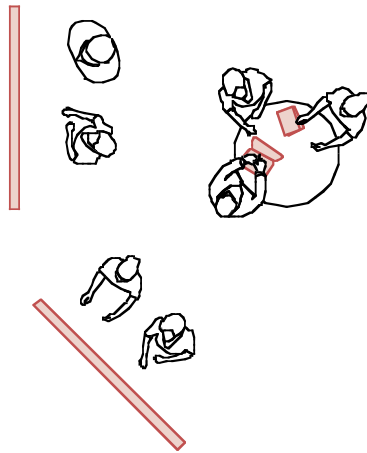

“De Bryant Park is geprezen voor zijn evenwicht tussen recreatief gebruik en groen, met niet alleen gras maar ook bomen”

Tentoonstelling

“Ontwerp A lijkt te weinig licht te hebben. Ontwerp C lijkt te artificieel, te clean ontwerp, te weinig groen, teveel bestrating en een vergezochte zuilenrij.. Neeje. Ontwerp E, podium lijkt overbodig. Bedankt voor de enquête!”

Leren?

D. Inside outside + Bel architecten + Landschaap + Witteveenbos (NL + BE)

D. Inside outside + Bel architecten + Landschaap + Witteveenbos (NL + BE)

D+

- Ruimheid, lengte en oneindigheid. In een stedelijke omgeving zorgt dit voor een gevoel van rust, het vormt een groene long.
- De openheid van de plek laat een grote vrijheid voor meervoudig ruimtegebruik en variëteiten aan invullingen door gebruikers toe. Zonder twijfel het beste uitgangspunt.
- Het plein kan voor alles gebruikt worden, het is ook geschikt voor de jeugdbewegingen. Knap ontwerp!
- Het zal het goedkoopste ontwerp zijn?

D-

- Veel te weinig bomen. Een te grote grasvlakte.
- De grote vlakte van het park is: te saai, teveel "gewoon gras" - Geen waterpartijen in het park zelf
- Moeilijk te zeggen
- Rare cirkels
- De cirkels en bomenrijen zijn erg rigiditeit. Daardoor wordt de gebruiker gedwongen om in de cirkels een functie uit te oefenen, lijkt dit geen intuïtief framework. Wat betreft onderhoud is er veel werk voor de Stad.

C. Graeme Massie architects + Sutherland Hussey Harris + AECOM (UK)

C. Graeme Massie architects + Sutherland Hussey Harris + AECOM (UK)

C+

- **Veel te strak, te gemaakt**
- **Geen beton op deze plaats / verschrikkelijk ontwerp**
- **De grandeur van park wordt benadrukt – waterelementen**
- **Oogt modern**
- **De verschillende typen park en de zwemtuintuin zijn fantastisch!**
- **Behoudt hangars, afwisseling, ruimte voor evenementen, bloemrijk speelveld, lineair park**

C-

- **Waarschijnlijk grotere onderhoudskosten dan de andere ontwerpen, maar die zorg is marginaal ten opzichte van de voordelen.**
- **Te symmetrisch. Te veel in vakjes denken. Weg met al die kasseien!**
- **Kan de groendienst van Antwerpen dit aan?**

A. COBE + BRUT (DK + BE)

A. COBE + BRUT (DK + BE)

A+

- Helder en sober totaalgeheel, gecombineerd met veel groen en organische invulling
- Veel bomen, mooi ingedeeld wandelen, fietsen, joggen
- Veel groen en beschutting maar geen plaats voor grote evenementen
- Goed idee om het binnenpark lager gelegen te maken, zo ontstaat een heel eigen sfeer. De combinatie van een groot binnengebied zonder contact met de stad errond, en een aantal goedgekozen kleinere pleinen errond, vind ik geslaagd. Naar mijn mening het beste ontwerp.
- Ik vind het idee van de 4 plaza's geweldig. Ik vind dat deze ruimtes echt geaccentueerd mogen worden, en dat is erg geslaagd. Ik hou van het feit dat gras door heel het plein loopt, en niet onderbroken word door oversteekplaatsen

A-

- Geen duidelijke "museumas" (doorgang KMSKA–Museumstraat-M HKA).
- Waterpoort + Musea worden eerder "buitengesloten" van het plein dan deel er van uit te maken.
- Aangezien de bomenrij een fundamenteel element is van het ontwerp, zal het vermoedelijk nog enige jaren duren vooraleer het ontwerp 'volgroeid' is?
- een beetje een saai middenveld
- Te chaotisch, kakafonie. Weinig geheel. Te veel bos, te weinig park-gevoel
- gebrek aan water voor stad ad stroom!

E. Agence TER + WIT (FR + BE)

E. Agence TER + WIT (FR + BE)

E+

- Het ontwerp is het meest in lijn met de uitdagingen en mogelijkheden van klimaatadaptatie. Een duidelijke keuze voor een plein van de toekomst.
- Een goed doordachte uitwerking met de verschillende tuinen, waterpartijen en plaats voor recreatie. Interessant om een podium voor (kleinschalige) evenementen/optredens terug naar het Zuid te brengen.
- Goede verhouding bomen, gras, water, verharding. Prettige sfeer. Natuurlijk concept, niet te veel een aangelegd park/plein. Leukste ontwerp.
- Water, podium, open
- **RUIMTEN VOOR ALLE GENERATIES (SPEELTUIN, OVERDEKT TERRAS, PODIUM)**
- Het is het enige ontwerp dat veel met water werkt en het is ook zeer rustgevend.
- Zonder de dokken terug uit te graven toch een verwijzing naar de oude kaaimuren! Randen lijken realistisch aangepakt, zowel plek voor bewoners / parkeren en terrassen. De middenzone is open genoeg voor een ruimtelijk gevoel, toch enkele plekken meer besloten voor intiemere rustige zaken.

E-

- Een podium in het park?? Nooit! Slecht ontwerp.
- Een podium langs de drukke noordkant, liever geen podium, en als toch, dan beter aan de kalme zuidkant. Te veel open ruimte.
- Veiligheid voor de kinderen t.o.v. het water
- Te weinig water. Grote fontein of waterpartij en waarom de Waterpoort niet in het water plaatsen?

Winnar!

B. Georges Descombes + ADR architectes + Technum (CH + BE)

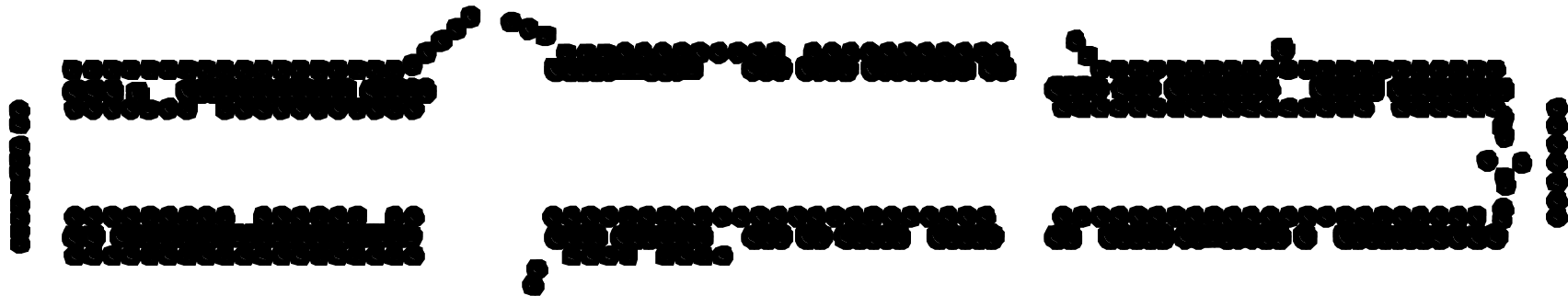
B. Georges Descombes + ADR architectes + Technum (CH + BE)

B-

- Mag misschien nog meer natuurlijk zijn, de weide mag nog meer tuin zijn.
- Heel klassiek parkontwerp (genre Tuileries in Parijs), past niet in de buurt en lijkt functies te missen. Een dergelijk park moet opgeladen worden met paviljoenen en zelfs musea die er middenin staan, en die ontbreken.
- Mist uniek element dat het plein internationale uitstraling zou geven (combinatie met de grote ring rond de Waterpoort uit ontwerp D zou mijn voorkeur wegdragen).

De Kroon

“De grootsheid van de Zuiderdokken blijft verder bewaard door de doorlopende bomerijen en de bijkomende lanen die voor enorm perspectief creëren over de volledige lengte van de site. Deze lanen zijn geschikt voor de veelvuldige joggers die er zullen komen en fungeren als een soort loop piste. De verharding van ondergrond (tussen de 3 delen in) hangt de delen aan mekaar en ligt op de ideale plek naar circulatie toe. Ook sluit ze aan op de prominente culturele activiteiten die aan het plein zijn gelegen.”

Tafels

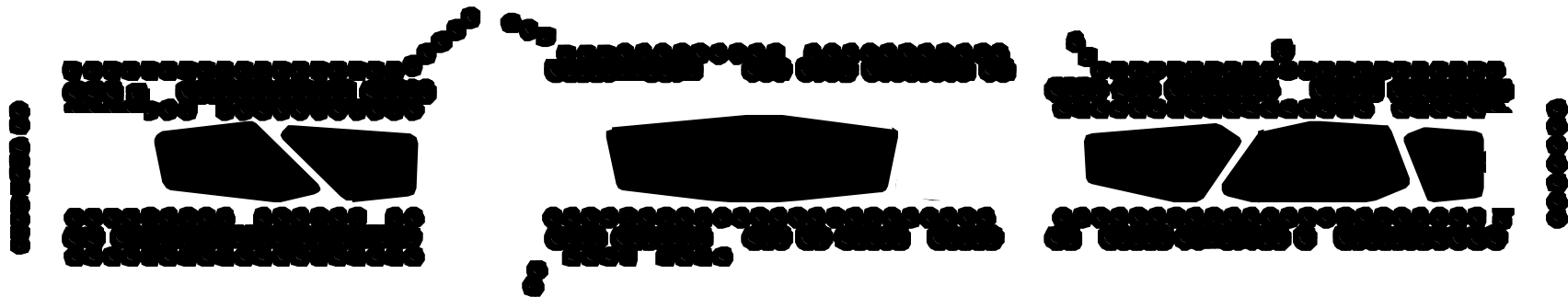
“Ik vind dit het beste ontwerp. Elk van de 3 zones hebben een duidelijke bestemming/functie. 1)De tuin heeft een intiem gezellig karakter 2)De weide bewaard het monumentale karakter van de site en hangt de 3 delen goed aan mekaar en is ideaal om in de zon te zitten op het grasveld. 3)Aan de scene moet nog verder worden gesleuteld (zie negatief). Ondanks de verschillende functies zorgt de maatverhouding van de verschillende stukken voor genoeg samenhang.”

“De –compartimentering- nodigt meer uit tot ontdekken dan het plan met één grote strakke weide. Zo wordt een ruimte gecreëerd waarin iedereen zijn plaatsje vindt op een zondagnamiddag.”

Veel groen

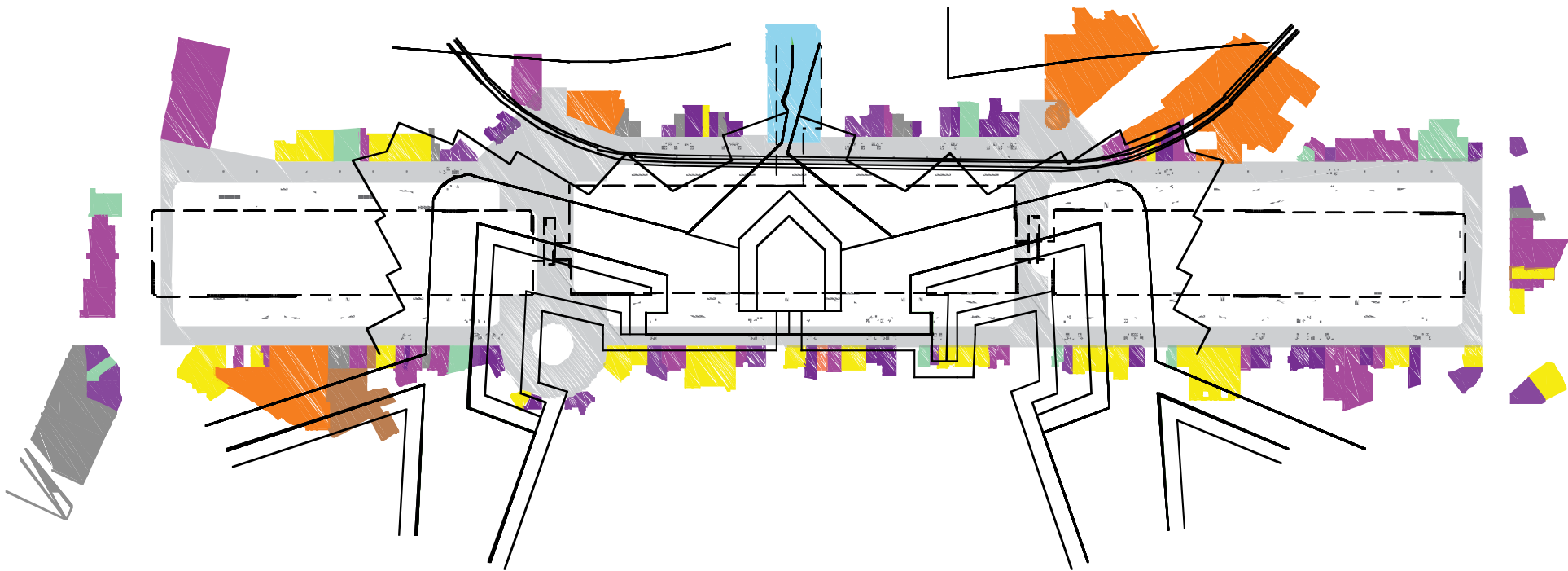
“Veel groen, veel plaats om in de zomer te liggen in het gras, ideaal voor Antwerpenaren die niet over een eigen tuin beschikken. Er werd ook aan voetgangers en fietsers gedacht.”

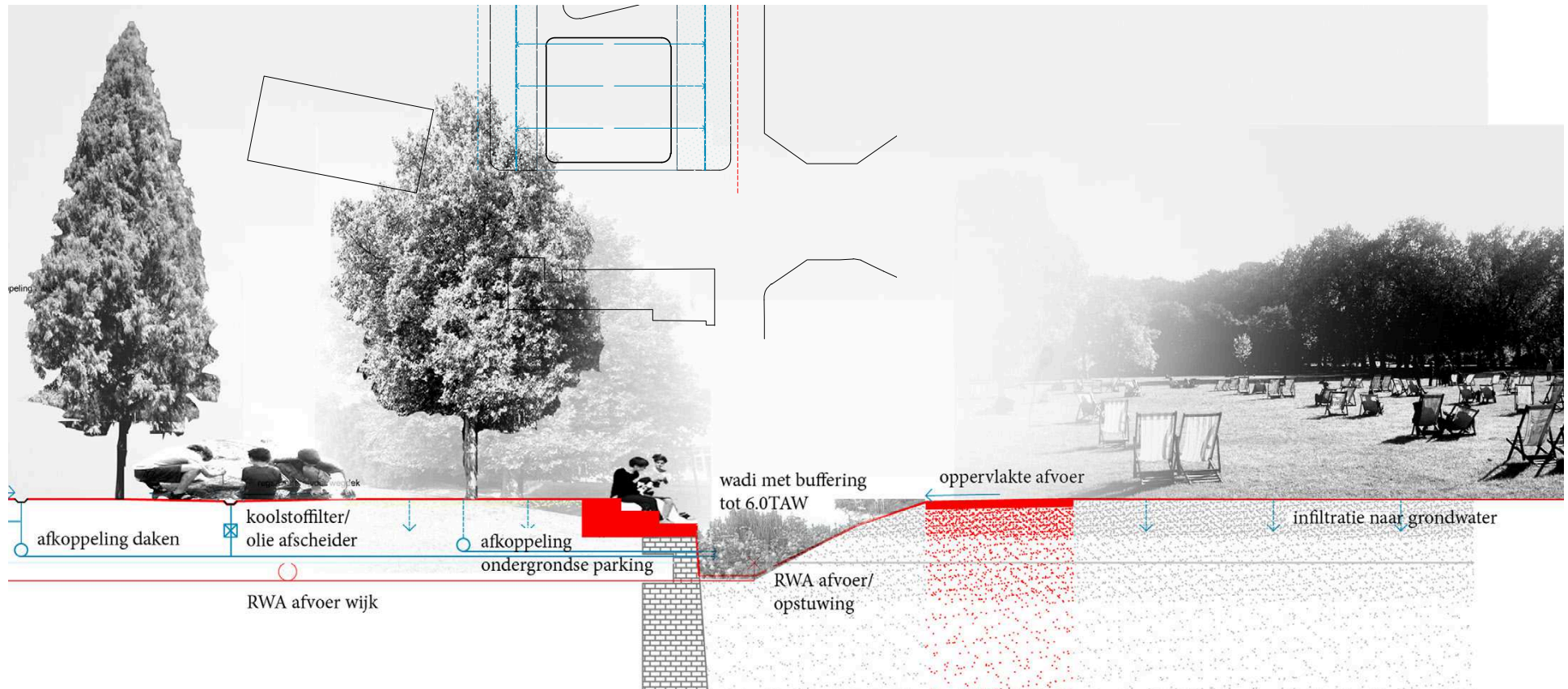

Historische structuren (palimset)

“Het ontwerp maakt maximaal gebruik van de beschikbare ruimte en integreert historische functies (zoals de verbinding van de waterpartij met de Schelde) met de nieuwe functies, zoals de Scène waar evenementen kunnen worden georganiseerd. Er is voorzien in zowel veel open ruimte als meer gezellige zones met veel beplanting. Het idee om een tuin te voorzien vind ik schitterend, zo midden in de stad!”

De aanwezigheid van water, doorzetten?

Aanbevelingen

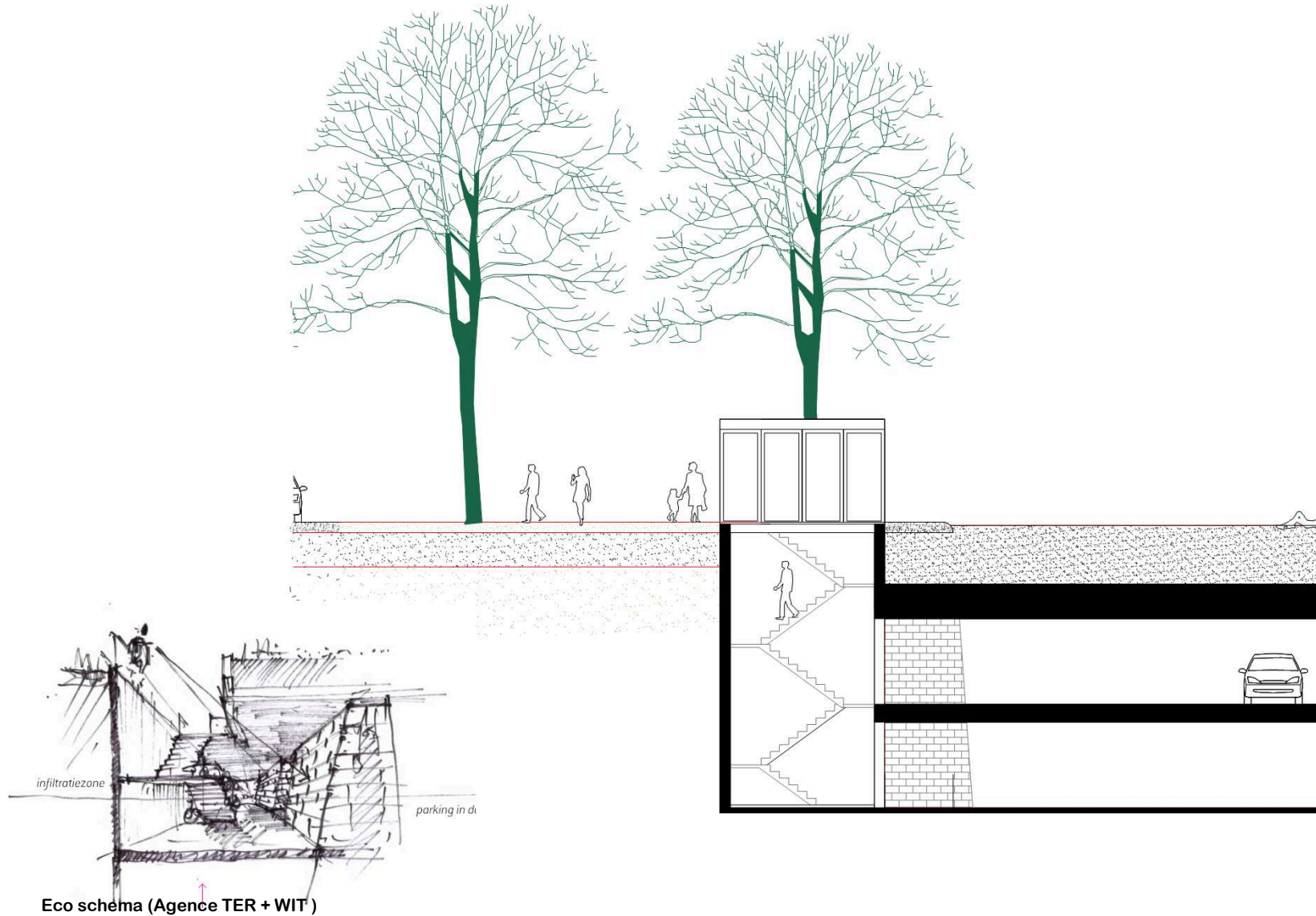
Bestaande gewaardeerd elementen

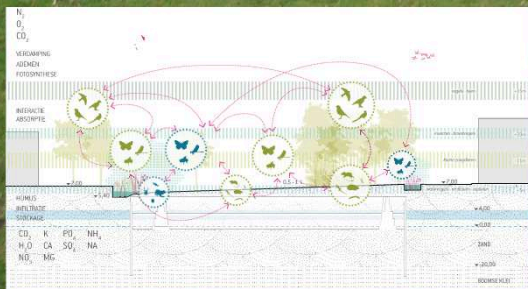
Veel zorg besteden aan de randen

Aandacht besteden aan de relatie tussen garage en plein

“Laat het kind in u spreken!
Water om mee te spelen, overdekte ruimte, dieren!”

Eco schema (Agence TER + WIT)

Risico!

Dank.

B. Georges Descombes + ADR architectes + Technum (CH + BE)

B-

- Mag misschien nog meer natuurlijk zijn, de weide mag nog meer tuin zijn.
- Heel klassiek parkontwerp (genre Tuileries in Parijs), past niet in de buurt en lijkt functies te missen. Een dergelijk park moet opgeladen worden met paviljoenen en zelfs musea die er middenin staan, en die ontbreken.
- Mist uniek element dat het plein internationale uitstraling zou geven (combinatie met de grote ring rond de Waterpoort uit ontwerp D zou mijn voorkeur wegdragen).

B+

- Het ontwerp maakt maximaal gebruik van de beschikbare ruimte en integreert historische functies (zoals de verbinding van de waterpartij met de Schelde) met de nieuwe functies, zoals de Scène waar evenementen kunnen worden georganiseerd. Er is voorzien in zowel veel open ruimte als meer gezellige zones met veel beplanting. Het idee om een tuin te voorzien vind ik schitterend, zo midden in de stad!
- De "compartimentering" nodigt meer uit tot ontdekken dan het plan met één grote strakke weide. Zo wordt een ruimte gecreëerd waarin iedereen zijn plaatsje vindt op een zondagnamiddag. De centrale, bereikbare fontein (ik hoop dat de ronde blauwe cirkel een fontein is) is een essentieel onderdeel dat mensen aantrekt (algemeen veel te weinig aanwezig in Vlaamse steden). Ik zie een beetje een "Central Park" concept (en dat werkt!), dat afwijkt van het "strakke lijnen park". Dat zorgt voor een gemoedelijke sfeer die meer uitnodigt en ook beter past in de algemene sfeer van de stad Antwerpen en van "Het Zuid" in het bijzonder.
- Veel groen, veel plaats om in de zomer te liggen in het gras, ideaal voor Antwerpenaren die niet over een eigen tuin beschikken. Er werd ook aan voetgangers en fietsers gedacht.
- behouden historische structuur. Link met de musea en omgeving. meenemen van de randen.
- Ik vind dit het beste ontwerp. Elk van de 3 zones hebben een duidelijke bestemming/functie. 1)De tuin heeft een intiem gezellig karakter 2)De weide bewaard het monumentale karakter van de site en hangt de 3 delen goed aan mekaar en is ideaal om in de zon te zitten op het grasveld. 3)Aan de scene moet nog verder worden gesleuteld (zie negatief). Ondanks de verschillende functies zorgt de maatverhouding van de verschillende stukken voor genoeg samenhang. De grootsheid van de zuiderdokken blijft verder bewaard door de doorlopende bomenrijen en de bijkomende lanen die voor enorm perspectief creëren over de volledige lengte van de site. Deze lanen zijn geschikt voor de veelvuldige joggers die er zullen komen en fungeren als een soort looppiste. De verharding van ondergrond (tussen de 3 delen in) hangt de delen aan mekaar en ligt op de ideale plek naar circulatie toe. Ook sluit ze aan op de prominente culturele activiteiten die aan het plein zijn gelegen.

Oproep

Bij elke mijlpaal in dit dossier organiseert de stad een participatiemoment zoals vandaag.

Neemt u graag een groter engagement op?

Stel u kandidaat via stedelijkwijkoverleg@stad.antwerpen.be

Aansluitend

Tafelgesprekken

- **Verfijn samen met het studiebureau het ontwerp 'Dok Zuid'**
- **Nog enkele plaatsen beschikbaar**
- **Gelieve u zo snel mogelijk naar de foyer te begeven**

